

Sup. lib. 4.
cap. 23.

nerali resurrectione mortuorum. Iuxta quæ
& Dauid in typum Christi & ecclesiæ (sicut
iam aliàs diximus, tertio rex vnctus est. Et
pro duobus quidem, pastores illi cõtendunt,
pro tertio verò nõ contendunt, quia videli-
cet de baptismo, & de impositione manuum
rixantur nunc hæretici, sibi que vendicando
contendunt: vbi autem vniuersali regenera-
tione immutabuntur, rixari non poterunt,
contendere non audebunt. (Itaque vocauit
nomen eius latitudo, dicens: Nunc dilatauit
nos Dominus, & fecit crescere super terrâ.)
Denique inter calumnias & inimicitias dila-
tatur Christus & ecclesiæ eius, & super om-
nem terram crescit magnificentia nominis
eius. Ascendit autem ex illo loco, in Bersa-
bee. Vbi apparuit ei Dominus in ipsa nocte,
dicens: Ego sum Deus Abraham patris tui,
&c.) Futurum hoc est in fine seculi, vt sopi-
tis cunctis iurgijs, tam Iudæorum, quàm hæ-
reticorum, ascendat, & altare suum ædificet
Christus, vbi nunc non est, & fodeat puteum
abundantiæ siue saturitatis reliquijs Israel,
vt bibant viuam scripturarum aquam, simul-
que Abimelech & Ochozath amici illius, &
Phicol dux militum, simulque reges & prin-
cipes, Iudei pariter & gentiles, cum Christo
fœdus inibunt. Ochozath, pro quo in He-
bræo habetur collegium amicorum eius, nõ
tam hominem significat, quàm amicorum
turbam, quæ cū rege venerat, in quibus fuit
& Phicol princeps militiæ eius. (Fecit ergo
eis conuiuium. Et post cibum & potum sur-
gentes mane, iurauerunt sibi mutuo, dimisit
que eos Isaac in domum suam pacificè.) Cū
fœdus inierint nouissimum faciet illis con-
uiuium Christus in regno patris eorum, &
vnumqueque dimittet in locum suum, id
est, retribuet vnicuique secundum opus & me-
ritum proprium, locum vel mansionem cõ-
dignam: multæ enim in domo patris sunt.
(Ecce autem venerunt in ipso die serui Isaac
dicentes. Inuenimus aquam.) Finis omniũ
quæ de Isaac sunt, gratulatio est dicentium:
Inuenimus aquam. Et rectè. Nam ipso die
quo complebuntur omnia quæ de Christo
sunt, laus, & gratiarum actio personabit, di-
centium: quia per te Christe inuenimus fon-
tem aquæ salientis in vitam æternam. (Vn-
de & appellauit eum abundantiam, & nomẽ
vbi positum est Bersabee vsque in præ-
sentem diem: Hoc loco nomẽ ciuitatis Ber-
sabee interpretatur puteus abundantie, siue
puteus saturitatis: licet enim suprà ex verbo
iuramenti, siue ex septenario ouium nume-
ro, quod Sabee dicitur, asseruerimus Bersa-
bee appellatam: tamen nunc ex eo quòd a-
qua inuenta est, Isaac ad nomẽ ciuitatis quæ
ita vocabatur alludens, declinauit paululum
literam, & pro stridulo Hebræorum Sin, à
quo Sabee incipitur, Græcum sigma, id est,
Hebræorum Samech posuit. Ciuitas ergo a-
guarum viuientium, id est, electorum omniũ,

beata societas puteus saturitatis, siue abun-
dantiæ vocatur, cõpleto videlicet quod Psal-
mistâ nunc impetratur illi, dicens: Fiat pax
in virtute tua, & abundantia in turribus tuis.
*De vxoribus Esau, quæ ambæ animum Isaac & Re-
becca offenderunt.*

CAPVT XII.

ESau verò quadragenarius duxit vxores
Iudith filiam Berei Aethæ, & Basemath
filiam Elom eiusdem loci, quæ ambæ offen-
derant animum Isaac & Rebecca. Superio-
ribus sermo continuandus est, vbi dictum
est, Et abiit paruipendens q̃ primogenita vē-
didisset. Et ecce in initio narrationis filiorũ,
degeneratio supplantati & adhuc supplantã-
di Esau denotatur, qui magis ac magis decli-
nando, minori fratri locum fecit, vt magis
ac magis imminens teneret plantam eius. Nã
sicut superius primogenita sua propter escã
vendidit: sic & nunc vxores ducens aligeni-
genas, per concupiscencias suas animum I-
saac & Rebecca offendit: quia benedictio-
nem seminis Abraham contempsit. Si enim in il-
la benedictione filios generare optasset, ne-
quaquam duxisset vxorem de filiabus eorũ,
quos & pater improbasset, & auus Abraham
vitandos iudicasset, & super quibus matrem
Rebecca vitæ suæ tæderet. At ille & horũ
iudicium contempsit, & Dei promissiones
non curauit, videlicet affinitate hominum
habitatorum terræ laudabilem & inclytum
se posse fieri, magis quam ope vel gratia dei.
Vnde & nomina cognationis eximia præ-
sens scriptura non omisit: Iudith, inquit, filiã
Berei Aethæ, & Basemath filiam Elom eius-
dem loci. Iudith laudans Berei putei mei,
Basemath in nominibus, Elom roboreus siue
quercus interpretatur. Iplis nominibus
manifestè coargui videtur, quod laudari, &
sine Deo ditari, nominatus esse, & in terra ro-
borari appetes, peccatorum se affinitatibus
immerferit, super quos meritò irruat formi-
do & pavor secundum nomen Aethæ, quod
interpretatur formido siue pavor. Qui ergo
intus à gratia Dei excidit, meritò foris quo-
que reprobatus est, quod protinus sequens
narratio declarabit.

*De eo quòd senuerit Isaac, & cur vnam tantum be-
nedictionem habuerit.*

CAPVT XIII.

Senuit autem Isaac, & caligauerunt oculi
eius, & videre non poterat. Vocauit autẽ
Esau filium suum & dixit ei: Fili mi. Qui re-
spondit: Adsum. Cui pater: Vides, inquit,
quòd senuerim, & ignorem diem mortis
meæ. Sume arma tua, pharetram & arcum,
& egredere foras. Cumque venatu aliquid
apprehenderis, fac mihi inde pulmentum,
sicut velle me nosti, & affer vt comedam,
& benedicat tibi anima mea antequam mo-
riar. (Hic iam prætereundum non est, cur
vnam tantum benedictionem habuerit
Isaac. Sic enim ESAU eiulando dixit:

Ioan. 14.